

Nota
Reserves en Voorzieningen
2018-2022

18INT02428
Gemeente Hellendoorn
18 september 2018

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Inleiding	4
2.1	Leeswijzer	4
2.2	Doelstelling	4
2.3	Uitgangspunten	4
3	Wettelijk kader en begrippen	5
3.1	Algemeen	5
3.2	Begrippen	5
3.3	Functies	7
3.4	Verschillen tussen reserves en voorzieningen	8
4	Beleidskader	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Reserves	9
4.3	Voorzieningen	10
4.4	Rentebeleid	10
5	Evaluatie reserves en voorzieningen 2018	11
5.1	Resultaten evaluatie reserves	11
5.2	Resultaten evaluatie voorzieningen	13
5.3	Ontwikkeling reserves en voorzieningen	15
5.4	Samenvatting voorstellen	16
6	Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2014	17
6.1	Aanpassing reserves	17
6.2	Aanpassing voorzieningen	17
6.3	Rente	17
6.4	Tekstueel	17
6.5	Overig	17
7	Citeertitel	18

Bijlagen

A	Stand van de reserves en voorzieningen 2014-2018	B1
B	Overzicht per reserve	B3
C	Overzicht per voorziening	B36

1 Samenvatting

Het doel van de nota is de bestaande kaders tegen het licht te houden en de raad te informeren over welke reserves en voorzieningen er zijn. Hierbij wordt expliciet op de omvang ingegaan en het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen.

Bij het opstellen van de nota reserves en voorzieningen 2018 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- § nut en noodzaak moeten duidelijk zijn om de reserve c.q. de voorziening te handhaven;
- § bij opheffing van de reserve c.q. voorziening wordt het saldo overgeboekt naar de vrij aanwendbare reserve;
- § er vindt geen rentebijdrage plaats aan reserves.

Van de reserves is bekeken of het doel van de reserve en de minimum en maximum omvang nog actueel zijn. Indien een reserve boven de maximum omvang uit komt, wordt het meerdere in principe afgeroomd ten gunste van de vrij aanwendbare reserve.

Daarnaast hebben we met ingang van begrotingsjaar 2017 besloten dat er geen rente meer wordt toegerekend aan de reserves. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de aanbeveling van de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Bij de beoordeling van de voorzieningen is gekeken naar de volgende criteria:

- § Is er sprake van:
  - Een egalisatiemotief, waarvan de oorzaak zijn oorsprong vindt in eerdere begrotingsjaren;
  - Verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
  - Een bestedingsgebonden bijdrage van derden;
  - Een daadwerkelijk risico dat adequaat is onderbouwd;
- § Heeft de voorziening de juiste omvang;
- § Is het risico dat wordt afgedekt van materiële betekenis.

Voorgesteld wordt de nota vast te stellen als kader -alsmede de bijlagen B en C als separate opsomming van alle actuele reserves en voorzieningen- en de volgende punten te besluiten:

- § Geen rentetoerekening naar de reserves toepassen;
- § Opheffen van de reserve Sociaal Domein wanneer de stand van deze reserve € 0,- is;
- § Opheffen voorziening onderhoud openbare verlichting bij de jaarrekening 2018;
- § Ook bij de voorziening APPA ingegane pensioenen de rekenrente van RAET hanteren;

2 Inleiding

In lijn met het afgesproken beleid dat de nota reserves en voorzieningen 1 maal in de 4 jaar wordt geactualiseerd, ontvangt u hierbij de herziene nota. Op punten is deze nota aangepast om te voldoen aan de nieuwe voorschriften van het BBV.

2.1 Leeswijzer

Deze nota begint met een samenvatting waarin de uitkomsten van de herijking kort worden uiteengezet.

In dit hoofdstuk (hoofdstuk 2) worden zowel het doel van de nota als de uitgangspunten die bij het schrijven van de nota zijn gehanteerd beschreven. In hoofdstuk 3 geven we aan binnen welk wettelijk kader omgegaan moet worden met reserves en voorzieningen. Daarnaast wordt aangegeven welke begrippen worden gehanteerd en wat de functies zijn van de reserves en voorzieningen. In hoofdstuk 4 wordt het beleidskader uiteengezet. Dit doen we afzonderlijk voor de reserves, de voorzieningen en het rentebeleid. Hoofdstuk 5 gaat in op de evaluatie per reserve en voorziening, wordt het verloop van de reserves en voorzieningen besproken en wordt aangegeven welke wijzigingen wij voorstellen. Ten slotte geven we in hoofdstuk 6 aan wat de belangrijkste wijzigingen zijn ten opzichte van de nota reserves en voorzieningen 2014.

In bijlage A wordt de stand van de reserves en voorzieningen aangegeven voor de jaren 2018 tot en met 2022. In bijlage B staan alle aanwezige reserves genoemd, waarbij per reserve is aangegeven wie verantwoordelijk is voor de reserve, wat het doel is, het verloop en de omvang. In bijlage C staan alle aanwezige voorzieningen genoemd, waarbij per voorziening is aangegeven wie verantwoordelijk is, wat het doel is van de voorziening, het verloop en de omvang en hoe wordt omgegaan met indexatie. Per reserve en voorziening wordt daarnaast aangegeven welke mutaties er zijn (oneven pagina's).

2.2 Doelstelling

Eens per 4 jaar worden de reserves en voorzieningen aan een herijking onderworpen. De resultaten hiervan worden in de vorm van een nota aan uw raad gepresenteerd. Het doel van de nota is de bestaande kaders tegen het licht te houden en u uitgebreid te informeren over welke reserves en voorzieningen er zijn. Hierbij wordt expliciet op de omvang van met name de reserves ingegaan en het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen.

Overigens worden bij de jaarrekening de reserves en voorzieningen ook kritisch onder de loep genomen. Het voordeel van een periodieke afzonderlijke nota is de uitgebreidere informatiewaarde en een meer toegespitste focus op het beleid.

2.3 Uitgangspunten

Het uitgangspunt in deze nota is de werkelijke stand van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2018. Ook is rekening gehouden met de verwachte stortingen en onttrekkingen zoals deze zijn opgenomen zijn in de voorjaarsrapportage 2018, bestuursrapportage 2018, in de concept-programmabegroting 2019 en de meerjarenraming 2020 – 2022.

Deze nota is gebaseerd op het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV).

De volgende aspecten zijn als uitgangspunt genomen bij het opstellen van de nota reserves en voorzieningen 2018:

- § nut en noodzaak moeten duidelijk zijn om de reserve c.q. de voorziening te handhaven;
- § bij opheffing van de reserve c.q. voorziening wordt het saldo overgeboekt naar de vrij aanwendbare reserve;
- § Geen rentebijdriving aan reserves.

3 Wettelijk kader en begrippen

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op verschillende aspecten met betrekking tot de reserves en voorzieningen in relatie tot het wettelijke regime van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

3.2 Begrippen

3.2.1 Reserves

Reserves zijn vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken. Reserves zijn vrij te bestemmen. De raad kan aan een reserve een bepaalde bestemming geven, maar er is geen sprake van een verplichting jegens derden. De bestemming die de raad aan een reserve heeft gegeven, kan dan ook weer ongedaan worden gemaakt. De algemene reserves vormen de weerstandscapaciteit.

Vanuit het BBV worden bepalingen gegeven over reserves en voorzieningen.

Artikel 43 BBV

1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
  - a. de algemene reserve;
  - b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Algemene reserve

Tot de algemene reserve worden gerekend alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve. In Hellendoorn kennen we drie algemene reserves te weten de vrij aanwendbare reserve, de bufferreserve grondexploitatie en de financieringsreserve.

De algemene reserve is een reserve waaraan door de gemeenteraad geen bestemming is gegeven. Gevolg hiervan is dat deze reserve in beginsel vrij besteedbaar is.

Bestemmingsreserves

In het BBV wordt aangegeven dat onder een bestemmingsreserve wordt verstaan, een reserve waaraan door de gemeenteraad een bepaalde bestemming is gegeven.

Een bestemmingsreserve kan in algemene zin een bestemming krijgen, maar kan ook als egalisatie worden gebruikt om bijvoorbeeld ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht wegens door de organisatie geleverde prestaties.

Stille reserves

Naast de algemene en bestemmingsreserves wordt ook gesproken over stille reserves. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde van activa (meestal gebouwen). Deze staan niet op de balans maar worden, indien getaxeerd, wel vermeld in de toelichting. Ook worden eigendommen van de gemeente die niet zijn geïnventariseerd, bijvoorbeeld stukjes grond, die niet op de balans of in de toelichting genoemd zijn tot stille reserves gerekend.

3.2.2 Voorzieningen

Voorzieningen zijn vermogensbestanddelen die als vreemd vermogen zijn aan te merken en die niet vrij te besteden zijn. Anders gezegd: Een voorziening is een apart gezet bedrag voor een onvermijdelijke toekomstige uitgave waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend is. Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Van een voorziening is dus sprake als het gaat om te kwantificeren financiële verplichtingen of risico's (als een risico niet kwantificeerbaar is, zal dat risico opgenomen moeten worden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing).

Artikel 44 BBV

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
  - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
  - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
  - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b (*investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven*).
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b (*de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren*).
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Een korte toelichting op de wettekst.

Bij lid 1a betreft het vrij concreet inschatbare toekomstige kosten. Het gaat om verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar wél redelijkerwijs te schatten. Het betreft dus verplichtingen die schulden kunnen worden (bijvoorbeeld voorzieningen wachtgeld, pensioenverplichtingen, garantieverplichtingen en dergelijke).

Bij lid 1b. Het betreft hier verplichtingen, waarvan de kosten minder goed zijn in te schatten dan in het hiervoor genoemde lid. Op de balansdatum bestaande risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Te denken valt aan voorzieningen in verband met rechtsgedingen, reorganisaties en dergelijke. Wanneer de omvang van een risico echter niet redelijk is in te schatten, mag geen voorziening worden getroffen. Wanneer de omvang zeker is, mag eveneens geen voorziening worden getroffen. Er is dan sprake van een schuld.

Lid 1c biedt de mogelijkheid om kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar te voorzien. Zodoende wordt een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren bewerkstelligd, een voorbeeld is een voorziening wegonderhoud. Deze voorzieningen worden ingesteld als egalisatierekeningen, met als doel de kosten gelijkmatig over de jaren te spreiden.

Lid 1d biedt de mogelijkheid om te „sparen“ voor vervangingsinvesteringen (riolering en afvalstoffenheffing) door het tarief voor de heffingen. Dit sparen voor vervangingsinvesteringen wordt in Hellendoorn niet toegepast.

Lid 2 geeft aan dat de nog niet bestede, van derden verkregen middelen, die zijn verstrekt onder strikte condities voor de richting van de aanwending worden voorzien. Een uitzondering wordt gemaakt voor voorschotbedragen die van Europese en Nederlandse overheidslichamen zijn ontvangen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Deze moeten op een andere manier op de balans worden opgenomen (overlopende passiva).

Lid 3 ten slotte bepaalt dat voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen voorziening gevormd mag worden. De reden hiervoor is dat dergelijke verplichtingen bij gemeenten al in de begroting en meerjarenraming zijn opgenomen.

3.2.3 Instellen en opheffen van een reserve/voorziening

Een reserve of voorziening wordt ingesteld om middelen toe te wijzen voor een bepaald (beleids)doel. Het vastleggen van middelen is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Reserves en voorzieningen worden dus ingesteld en opgeheven door een besluit van de gemeenteraad.

3.3 Functies

3.3.1 Bufferfunctie

Hiermee wordt het mogelijk gemaakt om onverwachte tegenvallers op te vangen om zodoende de continuïteit te waarborgen. De reserve is in principe bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's, waarvan de financiële gevolgen vooraf niet redelijkerwijs zijn in te schatten.

3.3.2 Bestedingsfunctie

De bestemmingsreserves en voorzieningen zijn ingesteld met een bepaald (beleids)doel. De besteding ligt vast. Dit kan een concreet doel zijn, maar ook ongelimiteerde doelen, waarvoor steeds naar behoefte een beroep op de reserve wordt gedaan.

3.3.3 Financieringsfunctie

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) beoogt een solide financieringswijze van de decentrale overheden te bevorderen en schommelingen van rentelasten zo veel mogelijk te beperken. De financiering van kapitaalgoederen kan geschieden door het gebruiken van de reserves en voorzieningen of door het aantrekken van vaste geldleningen.

3.3.4 Inkomensfunctie

De gemeente betaalt geen rente en/of dividend over het eigen vermogen en de voorzieningen. In het verleden werd de rente echter wel berekend en voor het grootste deel werd dit als algemeen dekkingsmiddel gebruikt (zogenaamde bespaarde rente). Met ingang van begrotingsjaar 2017 wordt deze functie niet meer door ons gebruikt, zie ook onderdeel 4.4 Rentebelief.

3.3.5 Egalisatiefunctie

Reserves kunnen worden gevormd om baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Extreme pieken en dalen in de exploitatiebegroting kunnen zo worden vermeden. Zo ook kunnen ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht middels een egalisatiereserve worden opgevangen.

3.3.6 Verplichtingenfunctie

De verplichtingenfunctie heeft betrekking op voorzieningen. Een voorziening heeft een karakter van een verplichting waarvoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn.

3.4 Verschillen tussen reserves en voorzieningen

In tabelvorm wordt aangegeven wat de belangrijkste verschillen zijn tussen reserves en voorzieningen.

Reserves	Voorzieningen
Worden gevormd door bestemming van het resultaat (kan-bepaling)	Zijn verplicht gevormd door het nemen van een last (zal-bepaling)
Zijn vrij besteedbaar	Hebben een verplichte bestedingsrichting
Behoren tot het eigen vermogen	Behoren tot het vreemd vermogen

Onderdeel	Reserves	Voorzieningen
Wijziging bestemming	Mogelijk	Niet mogelijk
Opbouw (storting / dotatie)	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling
Onttrekking	Resultaatbestemming	Buiten de exploitatie om; rechtstreeks in mindering op de voorziening (indien mogelijk)
Rentetoevoeging mogelijk	Ja, bij voorkeur niet	Nee
Aanwending vrij	Ja, mits raadsbesluit	Nee, slechts voor het betreffende doel
Financieel onderbouwd	Nee, soms wel bij een bestemmingsreserve	Ja
Verantwoordelijkheid	Raad (= financieel beleid)	College (= financieel beheer), met uitzondering van voorzieningen ter egalisatie van kosten waarvan de grondslag van de voorziening door de raad wordt bepaald.

Resultaatbepaling en resultaatbestemming zijn belangrijke onderwerpen in het kader van de reserves en voorzieningen. Dit is van belang omdat stortingen verschillend worden beoordeeld.

*Resultaatbepaling: Het zichtbaar maken van winst of verlies binnen de exploitatie van de gemeente.
Resultaatbestemming: Het geven van een bestemming aan het bepaalde resultaat door middel van winstverdeling of dekking van het verlies. De bestemming heeft in tegenstelling tot de resultaatbepaling betrekking op het vermogen (balans).*

In het BBV is bepaald dat per programma de baten en lasten worden bepaald. Hieruit volgt het resultaat voor bestemming ofwel het saldo van baten en lasten. Vervolgens worden de onttrekkingen dan wel de toevoegingen op de reserves verantwoord en ontstaat het resultaat na bestemming, kortweg resultaat.

Reserves

De stortingen en onttrekkingen aan reserves zijn onderdeel van de resultaatbestemming. Stortingen en onttrekkingen aan reserves kunnen pas plaatsvinden, nadat het exploitatieresultaat is bepaald en de raad besluit tot bestemming van dit resultaat. Conform het BBV kunnen er geen tussentijdse verrekeningen plaatsvinden tussen de reserves en de exploitatie voordat het resultaat is bepaald. Verrekeningen tussen reserves en exploitatie dienen onderdeel uit te maken van de resultaatbestemming. Raadsbesluiten, waarin tot mutaties in reserves is besloten, worden wel in de jaarrekening verwerkt, maar maken deel uit van de resultaatbestemming.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd door gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan in het verleden of in het begrotingsjaar zelf en waarvoor toekomstige uitgaven worden verwacht. Minimaal ieder jaar moet worden beoordeeld of de voorziening nog toereikend is. Stortingen in c.q. vrijval van voorzieningen die in samenhang hiermee worden gedaan vormen lasten c.q. baten voor het betreffende begrotingsjaar. Deze lasten c.q. baten zijn onderdeel van het resultaat en daarmee van de resultaatbepaling.

4 Beleidskader

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op specifieke aandachtspunten met betrekking tot de reserves en voorzieningen. Algemeen uitgangspunt is het streven naar een zo beperkt mogelijk aantal reserves en voorzieningen.

Reserves (paragraaf 4.2): aan de orde komen het algemeen beleid en beleid rond de afschrijving- en egalisereserves.

Voorzieningen (paragraaf 4.3): Een nadere toelichting wordt gegeven op het beleid en de relatie met de beheerplannen openbare ruimte.

In paragraaf 4.4 wordt ingegaan op het beleid met betrekking tot de rente.

4.2 Reserves

4.2.1 Algemeen beleid

Indien een reserve onder de minimale omvang komt, zullen dusdanige maatregelen worden genomen dat de reserve binnen drie jaar weer de minimum omvang heeft bereikt. Indien een reserve boven de maximum omvang uit komt, wordt het meerdere in principe afgeroomd ten gunste van de vrij aanwendbare reserve.

4.2.2 Afschrijvingsreserves

De afschrijvingsreserves worden in de BBV-wetgeving niet afzonderlijk benoemd, maar zij maken onderdeel uit van de bestemmingsreserves. Het specifieke karakter van de afschrijvingsreserve schuilt hierin dat voor investeringen met economisch nut een specifieke bestemmingsreserve kan worden ingesteld ter dekking van de kapitaallasten.

Doelstelling van het inzetten van de afschrijvingsreserve is om, al dan niet gehele, budgettaire neutraliteit te bereiken.

Afschrijvingsreserves zullen in principe in de volgende situaties worden ingezet:

§ er is reeds sprake van een afzonderlijke bestemmingsreserve, die gevoed is ter dekking van de kapitaallasten van de nieuwe investering;

§ het is uit budgettair oogpunt wenselijk om te beschikken over een reserve, waarbij jaarlijks een beroep kan worden gedaan op maximaal een bedrag ter grootte van de kapitaallasten;

Op dit moment kennen we geen afzonderlijke afschrijvingsreserve.

4.2.3 Egalisereserves

Een andere specifieke vorm van een bestemmingsreserve is de egalisereserve. Een egalisereserve wordt in de regel benut voor het egaliseren van voor- en nadelige saldi van bepaald beleid door de jaren heen (bijvoorbeeld bijzondere bijstand), óf om te komen tot een gelijkmatige verdeling van kosten over de jaren heen om piekvorming van kosten te voorkomen.

De commissie BBV geeft in de "Hoofdlijnnotitie Resultaatbestemmen" op artikel 27 BBV (programmarekening) aan: "In de rekening kunnen de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt tot maximaal het bedrag dat via de begroting(wijzigingen) door de raad is goedgekeurd voor de betreffende bestemmingsreserve". Dit geldt echter niet voor egalisereserves. Voor deze reserves geldt dat mutaties achteraf, bij het vaststellen van de jaarrekening, worden verantwoord. In tegenstelling tot de overige reserves kan voor deze reserves generieke besluitvorming worden toegepast. Bij deze reserves is het wettelijk dus toegestaan de gemeenteraad eerst bij aanbidding van de jaarrekening te informeren over de laatste (egaliserende) mutaties.

4.3 Voorzieningen

4.3.1 Algemeen beleid voorzieningen

Als algemeen beleid voor de voorzieningen geldt dat investeringen (van maatschappelijk nut) niet ten laste van een voorziening worden gebracht. Het speelveld van de voorzieningen zal zich dan ook uitsluitend tot de exploitatiesfeer beperken.

4.3.2 Beleid onderhoudsvoorzieningen

Onderhoudsvoorzieningen worden gevormd voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. Maar niet al deze kostenposten leiden tot een voorziening, omdat er tal van voorbeelden zijn te noemen dat dergelijke posten direct in de begroting als exploitatielast worden opgenomen.

Om duidelijkheid te scheppen welke posten wel en welke posten niet als voorziening worden ingeboekt, volgen hieronder criteria waaraan dient te worden voldaan.

Voor de goede orde wordt nog opgemerkt dat de hierna genoemde voorwaarden als algemene richtlijnen dienen te worden beschouwd, waarvan in individuele situaties kan worden afgeweken.

1. Er zal sprake moeten zijn van groot onderhoud. Klein onderhoud zal in ieder geval direct in de exploitatie worden verantwoord.
2. Er moet sprake zijn van cyclisch onderhoud. Immers, het heeft geen toegevoegde waarde om jaarlijkse gelijkblijvende kosten ten laste van een voorziening te brengen.
3. Er zal altijd sprake (moeten) zijn van een onderliggend (actueel) beheerplan met concrete en actuele ramingen, waarbij het beheerplan één op één loopt met de bijbehorende voorziening. Wellicht ten overvloede wordt nog opgemerkt dat periodiek sprake moet zijn van een actuele onderbouwing van de hoogte van de voorziening.

4.3.3 Beleid egalisatievoorzieningen

Vanaf 2014 dienen de reserves inzameling en verwerking afval (€ 2,5 miljoen) en rioleringen (€ 0,9 miljoen) te worden gezien als voorzieningen, omdat het hierbij gaat om inkomsten (afvalstoffen- en rioolheffing) die voor een specifiek doel zijn ontvangen.

4.4 Rentebeleid

In het verleden was het gebruikelijk een bespaarde rente toe te voegen aan de reserves. Met ingang van de herziening van de BBV in 2017 heeft de gemeente Hellendoorn besloten geen rente meer toe te voegen aan de reserves, waardoor het begrip 'bespaarde rente' is komen te vervallen.

Over voorzieningen werd en wordt geen rente toegevoegd (BBV art. 45), tenzij het een voorziening betreft die is gebaseerd op een contante waarde berekening.

Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de betreffende verplichtingen en risico's. Ze mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Het is daarom niet toegestaan rente toe te rekenen aan voorzieningen. Een uitzondering hierop is als de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd. Een voorziening is tegen contante waarde gewaardeerd als bij de bepaling van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening wordt uitgegaan van een lagere omvang dan de omvang die de voorziening over enige tijd moet hebben. Er is dan echter geen sprake van een rentetoevoeging, maar het op peil brengen van de voorziening middels een storting.

Dit geldt voor de voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie, de voorziening APPA en voorziening APPA ingegane pensioenen. Jaarlijks wordt de benodigde omvang berekend op basis van contante waarde. Daarom vindt er jaarlijks indexatie plaats.

5 Evaluatie reserves en voorzieningen 2018

5.1 Resultaten evaluatie reserves

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de resultaten van de evaluatie van de reserves. Als eerste is bekeken of het doel van de reserve en de minimum en maximum omvang nog actueel is. Als van een reserve een zekere vrije ruimte aanwezig is, als de doelstelling niet meer actueel is, of als duidelijk is dat de stand van de reserve te ruim bemeten is, dan is er reden om de reserve op te heffen of af te romen. In bijlage B staan alle reserves vermeld.

Reserve	Stand per 01-01-2018	Voorstel
Vrij aanwendbare reserve	6.389.809	Handhaven
Financieringsreserve	1.651.928	Handhaven
Bufferreserve grondexploitatie	4.124.484	Handhaven
Rekeningsaldo te bestemmen	571.679	Handhaven
Salomonsonhuis / zorgpunt	163.883	Handhaven
Bijzondere bijstand	122.484	Handhaven
Wet Werk en Bijstand	0	Handhaven
Groenrenovaties	94.051	Handhaven
1/3 regeling accommodatiebeleid	164.445	Handhaven
Kunst	24.286	Handhaven
Rood-voor-rood	67.949	Handhaven
Reconstructie plattelandsvernieuwing	146.102	Handhaven
Wachtgelden huidige wethouders	317.576	Handhaven
Sociaal domein	4.729.259	Handhaven totdat reserve nihil is
Duurzame energiemaatregelen	80.359	Handhaven
Co-financieringsfonds N35	0	Nieuw
Totaal per 01-01-2018	18.748.294	

Hieronder staan de resultaten van de evaluatie per reserve:

Vrij aanwendbare reserve (VAR)

De reserve dient gehandhaafd te worden.

Financieringsreserve

Het doel van deze reserve wordt smaller. Vanaf 2015 is dekkingsfunctie voor de strategische projecten al komen te vervallen. Daarnaast had deze reserve tot doel om het weggefallen dividend van verkochte aandelen te compenseren (financieringsfunctie). In het kader van verbeteren van de financieringspositie wordt deze storting naar de exploitatie verder afgebouwd naar € 0,- in 2023. Het doel om de financieringspositie te verbeteren blijft onverminderd van kracht; vanaf 2011 worden middelen toegevoegd om de financieringspositie te verbeteren. Vanaf 2015 wordt structureel cumulatief € 50.000,- aan de reserve toegevoegd. Daarnaast is ten tijde van de programmabegroting 2017 besloten geen rente meer toe te voegen aan de reserves. Dit is gecompenseerd door (vanaf 2020) structureel € 300.000,- te storten in de financieringsreserve.

De voorgaande wijzigingen betekenen dat in 2018 € 340.000,- wordt gestort, dit loopt op tot € 800.000,- in 2022.

De minimale omvang is in 2014 vastgesteld op € 2.500.000,-, voornamelijk om de financieringsfunctie te kunnen waarborgen. Per 1-1-2018 was de stand van deze reserve gedaald tot onder de minimumomvang, door de instelling en bijbehorende storting (€ 2,6 miljoen) in de voorziening APPA ingegane pensioenen. Momenteel wordt de financieringsfunctie verder afgebouwd en er zijn al maatregelen ingezet om de financieringspositie verder te verbeteren. Eind 2019 verwachten we de minimale omvang weer te behalen.

Bufferreserve grondexploitatie

Het doel van de reserve is met de najaarsrapportage 2016 specifieker geformuleerd, deze is hernoemd naar Bufferreserve grondexploitatie. Aangezien het een reserve is die specifiek risico's op de

grondexploitatie afdekt, is het wenselijk dat over de reserve beschikt kan worden zonder dat dit budgettaire gevolgen heeft. Bij de begroting, jaarrekening en tijdens de herziening van de grondexploitatie wordt de benodigde hoogte van de bufferreserve herrekend.

De stand van de reserve op 1-1-2018 is € 4,1 miljoen, waarmee deze bijna op het gewenste peil is van € 4,2 miljoen (1-7-2018). Indien de bufferreserve niet op peil is zal voor het 'tekort' een claim gelden op de financieringsreserve.

Rekeningsaldo te bestemmen

De reserve is ingesteld bij de jaarrekening 2013 en is bedoeld om inzicht te geven wat het rekeningsaldo is dat bij vaststelling van de jaarrekening bestemd moet worden. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Salomonsonhuis / zorgpunt

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Bijzondere bijstand

De omvang van de reserve is de afgelopen jaren sterk gedaald door stijgende uitgaven. Eind 2016 was de reserve leeg. In 2017 is door het Rijk budget beschikbaar gesteld voor het Kindpakket, het restant van dit budget is eind 2017 gestort in deze reserve. Hiermee is de huidige stand van de reserve gereserveerd voor uitgaves specifiek bedoeld voor het Kindpakket. Naar verwachting zal dit budget eind 2018 nihil zijn.

Indien de reserve nihil is kan er geen beroep op worden gedaan. De maximum omvang blijft € 600.000,-. De reserve dient, in verband met de egalisatie, gehandhaafd te worden.

Wet Werk en Bijstand

Ook de omvang van deze reserve is de afgelopen jaren sterk gedaald door stijgende uitgaven. Eind 2016 was de reserve leeg.

Indien de reserve nihil is kan er geen beroep op worden gedaan. De maximum omvang wordt € 600.000,-, gezien de gestegen uitgaven. De reserve dient, in verband met de egalisatie, gehandhaafd te worden.

Groenrenovaties

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De reserve dient gehandhaafd te worden.

1/3 regeling accommodatiebeleid

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Kunst

Om middelen vrij te maken voor de beeldende kunst wordt 1% van het overschot op de jaarrekening beschikbaar gesteld voor de beeldende kunst. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Rood-voor-rood

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Reconstructie plattelandsvernieuwing

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Wachtgelden huidige wethouders

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De reserve dient gehandhaafd te worden.

Sociaal domein

In 2014 is de egalisatiereserve Sociaal domein ingesteld, om de fluctuaties binnen het sociaal domein en eventuele herverdeeleffecten na 2018 op te kunnen vangen. Het saldo van de reserve Wmo eind 2015 (ruim € 1 miljoen) is overgeheveld naar de reserve Sociaal domein. Per 1 januari 2018 was de stand van de reserve nog € 4,7 miljoen, maar met de huidige inzichten verwachten we dat eind 2020 de reserve nihil is. De reserve dient gehandhaafd te worden in verband met de egalisatie totdat een nihil saldo wordt bereikt, voorgesteld wordt dan de reserve op te heffen.

Reserve Duurzame energiemaatregelen

De reserve is in 2016 ingesteld en heeft tot doel om diverse maatregelen op het gebied van gemeentelijke energiebesparing mogelijk te maken. Er is een bedrag gestort ter voorfinanciering en het heeft de vorm van een zogenaamd revolverend fonds. De voorfinanciering wordt binnen 5 jaar weer teruggestort in de VAR. De besparing die wordt gerealiseerd met de maatregelen wordt in de reserve gestort. Op deze manier heeft deze reserve een revolverend karakter.

Reserve Co-financieringsfonds N35

In 2018 is de reserve Co-financieringsfonds ingesteld om de gemeentelijke co-financiering te kunnen dekken van de projecten kruispunten Haarle (N35) en de verdiepte aanleg van de Baron van Sternbachlaan bij de N35 en mogelijk meer externe financiering te realiseren.

De reserve wordt gevoed uit de opbrengst van de verkoop van de aandelen Vitens van netto € 2,5 miljoen, de vrijval van de kapitaallasten van het restantkrediet van het project Noord-zuidverbinding en de vrijval van de kapitaallasten van de investering voor de garantstelling bij de N35. In totaal wordt op deze wijze een reserve gevormd van in totaal € 4,0 miljoen.

5.2 Resultaten evaluatie voorzieningen

Bij de beoordeling van de voorzieningen is gekeken naar de volgende criteria:

§ Is er sprake van:

- Een egalisatiemotief, waarvan de oorzaak zijn oorsprong vindt in eerdere begrotingsjaren;
- Verplichtingen en verliezen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Een bestedingsgebonden bijdrage van derden;
- Een daadwerkelijk risico dat adequaat is onderbouwd;

§ Heeft de voorziening de juiste omvang;

§ Is het risico dat wordt afgedekt van materiële betekenis.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de resultaten van de inventarisatie van de voorzieningen. In bijlage C staan alle voorzieningen vermeld.

Voorziening	Stand per 01-01-2018	Voorstel
ISV	21.009	Handhaven
Toekomstige verliezen grondexploitatie	2.703.080	Handhaven
Parkeerbeleid	22.782	Handhaven
Privatisering was- en kleedruimten	640.000	Handhaven
APPA	1.487.939	Handhaven
Wachtgelden oud-wethouders	0	Handhaven
Wachtgelden voormalig personeel	0	Handhaven
Dubieuze debiteuren algemeen	143.986	Handhaven
Dubieuze debiteuren WWB	761.526	Handhaven
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	884.026	Bestaande post, sinds jaarrekening 2014 gepresenteerd als voorziening.
Voorziening egalisatie rioolheffing	447.454	Bestaande post, sinds jaarrekening 2014 gepresenteerd als voorziening.
Voorziening dubieuze debiteuren BBZ	59.058	Maakte deel uit van de voorziening debiteuren WWB, sinds jaarrekening wordt deze apart gespecificeerd 2015
Voorziening onderhoud openbare verlichting	88.000	Nieuw sinds jaarrekening 2017 en kan vervallen
Voorziening onderhoud wegen	365.128	Nieuw sinds jaarrekening 2016
Voorziening Appa ingegane pensioenen	2.259.889	Nieuw sinds jaarrekening 2017
Totaal per 01-01-2018	9.883.904	

Hieronder staan de resultaten van de evaluatie per voorziening:

ISV

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Toekomstige verliezen grondexploitatie

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Parkeerbeleid

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Privatisering was- en kleedruimten

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

APPA

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Wachtgelden oud-wethouders

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Wachtgelden voormalig personeel

In 2014 is bepaald dat nieuwe wachtgelden in het vervolg rechtstreeks ten laste van de exploitatie komen. Momenteel is de wachtgeldverplichting voor voormalig personeel nihil. De voorzieningen handhaven we voor mogelijke toekomstige wachtgelden.

Dubieuze debiteuren algemeen

Geen wijzigingen ten opzichte van 2014. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Dubieuze debiteuren WWB

Met de jaarrekening 2015 is onderscheid gemaakt naar de onderdelen WWB en BBZ. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

Bestaande post, maar bij jaarrekening 2014 voor het eerst als (egalisatie)voorziening gepresenteerd. Het doel van de voorziening is het opvangen van fluctuaties in de berekening van de opbrengsten van de afvalstoffenheffing. De voorziening dient gehandhaafd te worden. De minimum en maximum omvang van de voorziening zijn aangepast naar de nieuwe opbrengstniveaus.

Voorziening egalisatie rioolheffing

Bestaande post, maar bij jaarrekening 2014 voor het eerst als (egalisatie)voorziening gepresenteerd. Het doel van de voorziening is het opvangen van fluctuaties in de berekening van de opbrengsten van de rioolheffing. De voorziening dient gehandhaafd te worden. De minimum en maximum omvang van de voorziening zijn aangepast naar de nieuwe opbrengstniveaus.

Voorziening dubieuze debiteuren BBZ

Deze voorziening wordt gevormd voor vorderingen die mogelijk geheel of gedeeltelijk niet inbaar zijn. Tot 2014 maakte deze deel uit van de dubieuze debiteuren WWB. Per jaarrekening 2015 wordt onderscheid gemaakt naar BBZ en WWB. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Voorziening onderhoud openbare verlichting

Met ingang van 2017 is de voorziening openbare verlichting ingesteld. Deze is bedoeld om de toekomstige onderhoudsverplichtingen van de openbare verlichting op te vangen. Met de huidige inzichten blijkt de onderbouwing van deze voorziening lastig en passen de beoogde uitgaven beter binnen de investeringsfeer. Hiermee kan de voorziening komen te vervallen.

Voorziening onderhoud wegen

De voorziening is bedoeld om het onderhoud wegen te bekostigen. Hiervoor is een onderhoudsplan voor de komende 40 jaar opgesteld. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Voorziening Appa ingegane pensioenen

In december 2015 heeft u besloten dat de pensioenbetalingen van reeds gepensioneerde wethouders niet meer uit de voorziening APPA bekostigd wordt, maar vanuit de lopende begroting. Door de accountant is bij de jaarrekening 2016 geconstateerd dat deze werkwijze niet voldoet aan de BBV vereisten. Bij de najaarsrapportage 2017 heeft u besloten de werkwijze voor de reeds gepensioneerde wethouders niet aan te passen, maar ook de voorzieningen op peil te brengen. Met andere woorden, de pensioenen worden nog altijd betaald uit de lopende begroting, maar de voorziening is ook toereikend. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

5.3 Ontwikkeling reserves en voorzieningen

De totale reservepositie per 1 januari 2018 bedraagt € 18,7 miljoen en deze is ten opzichte van 1 januari 2014 toegenomen met circa € 2,2 miljoen. Dit komt in hoofdlijnen door:

Toename

- § groei vrij aanwendbare reserve van (per saldo) € 5,2 miljoen, grote posten hierin zijn onder meer storting van boekwinst Vitens (€ 2,6 miljoen), stortingen rekeningsaldo (€ 0,6 miljoen), storting boekwinst verkopen vastgoed (€ 0,8 miljoen) en vrijval voorziening appa (€ 1,8 miljoen);
- § groei reserve sociaal domein € 4,7 miljoen;
- § groei bufferreserve grondexploitatie met € 3,1 miljoen door stortingen vrijval voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie, boekwinsten op verkopen kavels en vastgoed en winstnemingen.
- § toevoeging van positieve saldi jaarrekeningen aan de financieringsreserve en stortingen voor het verbeteren van de financieringspositie € 1,3 miljoen;
- § groei reserve rekeningsaldo te bestemmen € 0,5 miljoen;
- § groei reserve bijzondere bijstand met € 0,1 miljoen door storting saldo Kindpakket;
- § groei kleinere reserves € 0,1 miljoen.

Afname

- § inzet reserve WOP de Blokken € 1,9 miljoen;
- § onttrekkingen aan de financieringsreserve van € 3,3 miljoen onder meer door onttrekking voor instellen voorziening APPA ingegane pensioenen;
- § daling bufferreserve grondexploitatie met € 3,0 miljoen door aanvulverplichtingen voor toekomstige verliezen grondexploitatie;
- § omzetten van de reserves inzameling en verwerking afval en riolering naar egalisatie voorzieningen € 3,3 miljoen;
- § onttrekkingen aan de reserve WWB € 0,2 miljoen in verband met egalisatie;
- § opheffen reserve Wmo € 1,2 miljoen.

De stand van de voorzieningen bedraagt per 1 januari 2018 € 9,9 miljoen (eind 2014: € 15,8 miljoen). De afname van € 5,9 miljoen is in hoofdlijnen toe te schrijven aan:

Toename

- § omzetting van de reserves afval en riolering naar egalisatievoorzieningen € 1,3 miljoen;
- § het instellen van de voorziening onderhoud wegen € 0,4 miljoen.
- § het instellen van de voorziening APPA ingegane pensioenen € 2,3 miljoen.

Afname

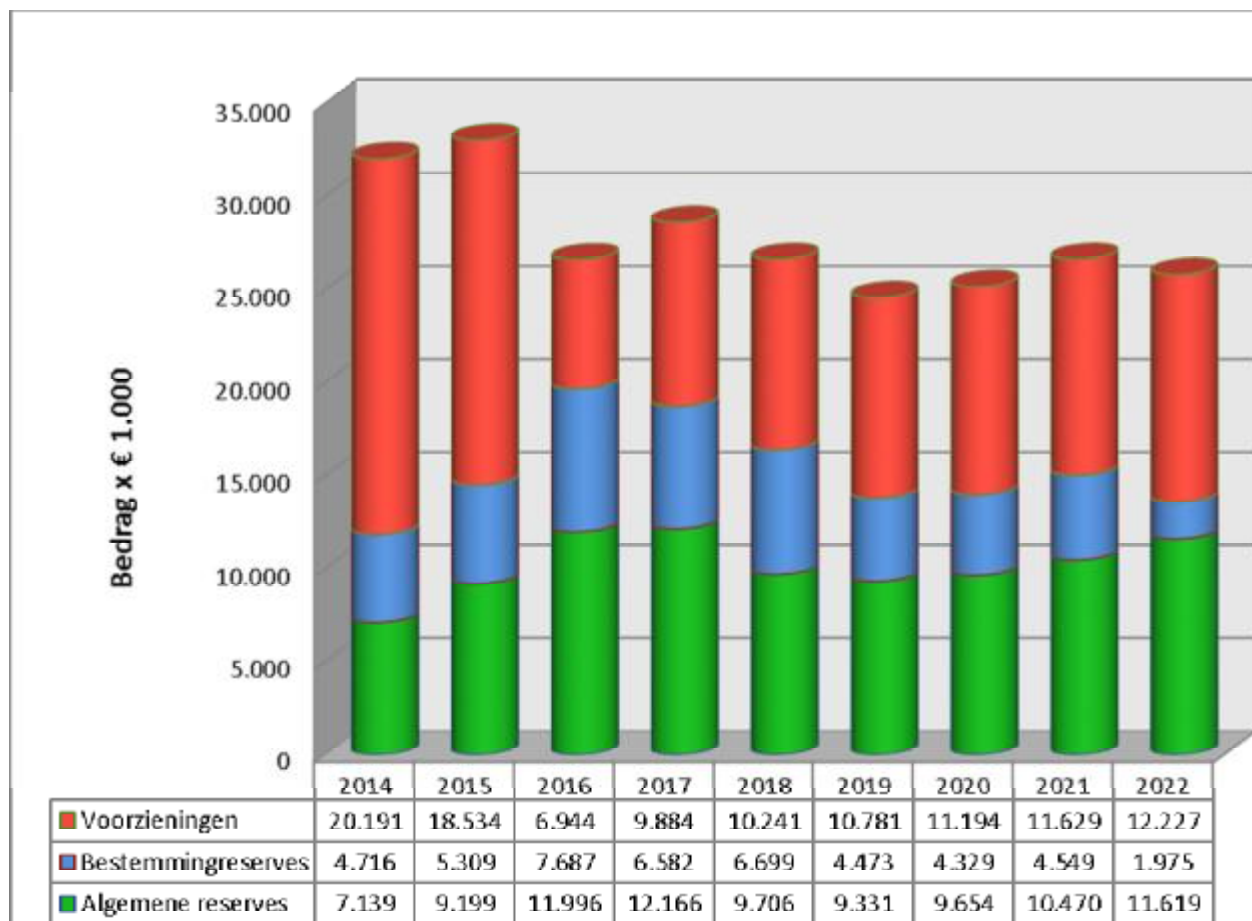
- § daling van de voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie van per saldo € 6,8 miljoen. Bestaande uit € 8,8 miljoen afwaardering, vrijval € 4,3 miljoen en stortingen voor aanvulverplichtingen van € 6,3 miljoen;
- § het uitbetalen van wachtgelden aan oud-wethouders (€ 0,2 miljoen);
- § afname voorziening ISV (€ 0,4 miljoen) door toepassingen op het gebied van bodemsaneringen en geluidsisolatie;
- § daling van de voorziening privatisering was en kledruimten van 0,6 miljoen, door toepassingen;
- § daling voorziening APPA door onder meer wijziging met betrekking van de pensioenverplichting van lopende pensioenverplichtingen van € 1,6 miljoen;

Wanneer we de cijfers over de periode vanaf 2018 bekijken, zien we het volgende beeld ontstaan. De algemene reserves stijgen onder andere door het ingezette beleid om de financieringspositie te verbeteren.

De bestemmingsreserves dalen, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de daling van de reserve sociaal domein. De reserve sociaal domein zal naar verwachting eind 2020 nihil zijn.

De voorzieningen stijgen de komende jaren. Dit komt met name door de tariefmaatregelen voor de afvalstoffenheffing en begrote jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud wegen en voorziening APPA.

Grafiek verloop reserves en voorzieningen 2014-2022

5.4 Samenvatting voorstellen

Voorgesteld wordt de nota vast te stellen als kader -alsmede de bijlagen B en C als separate opsomming van alle actuele reserves en voorzieningen- en de volgende punten te besluiten:

- § Geen rentetoerekening naar de reserves toepassen;
- § Opheffen van de reserve Sociaal Domein wanneer de stand van deze reserve € 0,- is;
- § Opheffen voorziening onderhoud openbare verlichting bij de jaarrekening 2018;
- § Bij de voorziening APPA ingegane pensioenen de rekenrente van RAET hanteren, gelijk aan de voorziening APPA.

6 Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 2014

6.1 Aanpassing reserves

§ Algemeen: Geen rentetoerekening meer naar de reserves.

§ Bufferreserve grondexploitatie: Naam aangepast, doel, minimum omvang en rentetoerekening aangepast.

Nieuwe en opgeheven reserves:

Reserve	Mutatie
Inzameling en verwerking afval	Opgeheven bij jaarrekening 2014
Rioleringen	Opgeheven bij jaarrekening 2014
Wmo	Opgeheven bij jaarrekening 2015
Duurzaam bouwen	Opgeheven bij jaarrekening 2016
WOP de Blokken	Opgeheven bij jaarrekening 2016
Duurzame energiemaatregelen	Nieuw m.i.v. 2017
Co-financieringsfonds N35	Nieuw m.i.v. 2018

6.2 Aanpassing voorzieningen

Nieuwe en opgeheven voorzieningen:

Voorziening	Mutatie
Tekorten SW bedrijven	Opgeheven bij jaarrekening 2015
Participatiefonds	Opgeheven bij jaarrekening 2014
Vordering verkoop Vennootschap	Opgeheven bij jaarrekening 2015
Tekorten SW bedrijven	Opgeheven bij jaarrekening 2015
Egalisatie Afvalstoffenheffing	Bestaande post maar bij de jaarrekening 2014 voor het eerst als voorziening gepresenteerd
Egalisatie Rioolheffing	Bestaande post maar bij de jaarrekening 2014 voor het eerst als voorziening gepresenteerd
Onderhoud openbare verlichting	Nieuw m.i.v. 2017
Onderhoud wegen	Nieuw m.i.v. 2017
APPA ingegane pensioenen	Nieuw m.i.v. 2017
Dubieuze debiteuren BBZ	Nieuw m.i.v. 2015

6.3 Rente

§ Algemeen beleid was om aan de algemene reserves wel rente toe te voegen en bestemmingsreserves in principe niet. Nu is het beleid om aan alle reserves geen rente toe te voegen.

6.4 Tekstueel

In § 4.3 'voorzieningen' is een omschrijving opgenomen over egalisatievoorzieningen.

6.5 Overig

De reserves en voorzieningen zijn ingedeeld naar de nieuwe programma's die gelden vanaf begroting 2019.

7 Citeertitel

Deze nota wordt aangehaald als de "Nota reserves en voorzieningen 2018-2022 gemeente Hellendoorn".

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Hellendoorn op 30 oktober 2018.

Bijlagen bij de Nota
reserves en voorzieningen 2018-2022
gemeente Hellendoorn

Bijlage A. Stand van de reserves en voorzieningen 2018-2022

Reserve/voorziening	Saldo eind 2018	Saldo eind 2019	Saldo eind 2020	Saldo eind 2021	Saldo eind 2022
Algemene reserves					
101 Vrij aanwendbare reserve	3.147.075	2.333.407	2.016.385	2.122.030	2.491.355
102 Financieringsreserve	2.177.767	2.616.767	3.256.767	3.966.767	4.746.767
103 Bufferreserve grondexploitatie	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819
Totaal algemene reserves	9.705.661	9.330.993	9.653.971	10.469.616	11.618.941
Rekeningsaldo te bestemmen					
201 Rekeningsaldo te bestemmen	-	-	-	-	-
Totaal rekeningsaldo te bestemmen	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves					
406 Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883
407 Reserve bijzondere bijstand	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484
409 Reserve Wet Werk en Bijstand	-	-	-	-	-
411 Reserve groenrenovaties	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051
414 Reserve 1/3-regeling accommodatiebeleid	194.783	244.783	294.783	344.783	394.783
415 Reserve kunst	30.003	30.003	30.003	30.003	30.003
416 Reserve rood-voor-rood	63.949	63.949	63.949	63.949	63.949
418 Reserve reconstructie platteland vernieuwing	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102
419 Reserve wachtgelden huidige wethouders	417.576	417.576	517.576	617.576	717.576
420 Reserve sociaal domein	2.709.043	363.953	-	-	-
421 Reserve Duurzame energiemaatregelen	95.835	105.008	115.698	127.902	141.622
422 Reserve Co-financieringsfonds N35	2.561.200	2.621.392	2.680.576	2.738.752	920
Totaal bestemmingsreserves	6.698.909	4.473.184	4.329.105	4.549.485	1.975.373
Voorzieningen					
701 Voorziening ISV	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009
702 Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie	3.014.326	3.173.501	3.244.150	3.295.168	3.347.270
703 Voorziening parkeerbeleid	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782
704 Voorziening privatisering was- en kleedruimten	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000
709 Voorziening APPA	1.612.939	1.737.939	1.862.939	1.987.939	2.112.939
710 Voorziening wachtgelden oud-wethouders	-	-	-	-	-
715 Voorziening wachtgelden voormalig personeel	-	-	-	-	-
716 Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	198.986	198.986	198.986	198.986	198.986
717 Voorziening dubieuze debiteuren WWB	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526
718 Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	659.626	710.043	699.916	695.268	764.772
719 Voorziening egalisatie rioolheffing	495.636	585.403	696.960	844.566	1.079.979
720 Voorziening dubieuze debiteuren BBZ	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085
721 Voorziening onderhoud openbare verlichting	-	-	-	-	-
722 Voorziening onderhoud wegen	495.128	611.128	727.128	843.128	959.128
723 Voorziening Appa ingegane pensioenen	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889
Totaal voorzieningen	10.240.932	10.781.291	11.194.370	11.629.346	12.227.365
TOTAAL GENERAAL	26.645.502	24.585.468	25.177.445	26.648.447	25.821.679

Bijlage B.

Overzicht per reserve

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	J.J. Beintema	Teamhoofd Financiën & Control

Doel

De reserve wordt gebruikt om de verschillen tussen begrote en werkelijke uitgaven op te vangen zoals de saldi op basis van begroting, bestuursrapportages, voor- en najaarsrapportage en jaarrekening, alsmede voor de bekostiging van incidentele uitgaven die de post "onvoorzien" te boven gaan.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	3.741.062	6.389.809	3.147.075	2.333.407	2.016.385	2.122.030
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	3.620.573	558.073	99.000	123.930	260.139	442.325
Verminderingsen	971.826	3.800.807	912.668	440.952	154.494	73.000
Stand 31 december	6.389.809	3.147.075	2.333.407	2.016.385	2.122.030	2.491.355

Omvang

Minimum omvang: € 360.000,--

Dit is € 10,-- per inwoner voor de bekostiging van incidentele uitgaven die de post "onvoorzien" te boven gaan.

Maximum omvang: niet van toepassing

Toelichting / onderbouwing

In het kader van de versterking van de financiële positie streven we op termijn naar een vrij aanwendbare reserve van zo'n € 10 miljoen.

Vrij aanwendbare reserve

Algemene reserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	3.741.062	6.389.809	3.147.075	2.333.407	2.016.385	2.122.030
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	3.620.573	558.073	99.000	123.930	260.139	442.325
Verminderingen	971.826	3.800.807	912.668	440.952	154.494	73.000
Stand 31 december	6.389.809	3.147.075	2.333.407	2.016.385	2.122.030	2.491.355

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
<i>Tijdshorizon in nieuw beleid:</i>					
- Bestrijding eikenprocessierups (2011)	-	-	-	-	-
- Bedrijfsinterne milieuzorg (2011)	-	-	-	-	-
Afbetaling tijdelijke financiering energiefonds Centrumplan Nijverdal	30.000	-	-	-	-
Generatiepact	-	-	70.930	70.889	57.889
Verschuiving toeristenbelasting	20.000				52.186
Storting jaarrekeningresultaat 2017	125.123				
Verschuiven 2019 handhaving permanente bewoning recreatie	37.500				
Verbeteren financieringspositie	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Storting gereserveerde kapitaallast Reggesteyn	50.000	100.000	150.000	300.000	450.000
Agenda voor Twente (aanwending storting Reggesteyn)	- 50.000	- 100.000	- 150.000	- 200.000	- 250.000
'terugbetalen' saldo Agenda voor Twente				32.250	82.250
Doorschuiven budgetten invoering omgevingswet	100.000	75.000	25.000	25.000	
Hogere opbrengst parkeergarage	39.450				
Doorschuiven budget nieuwe loket voor hogere kapitaallasten	66.000	- 26.000	- 22.000	- 18.000	
Inzet Burap 2018 voor begroting 2019	90.000				
Totaal vermeerderingen	558.073	99.000	123.930	260.139	442.325
Verminderingen					
Aanwending boekwinst Vitens ter dekking dividend 2018	67.000				
aanvullen saldo Agenda voor Twente	32.883	67.750	18.750		
Aanwending jaarrekening saldo 2016 t.b.v. begroting 2018	247.000				
Aanwending sept circ. 2016 jaarschijf 2017	139.937				
Verschuiven handhaving permanente bewoning recreatiewoningen		37.500			
Werkbudget NPSH (zie claims)	12.500	12.500			
Cofinancieringsbudget (zie claims)	61.090				
APPA	132.000	132.000	110.000	80.000	50.000
Centrumplan Nijverdal	7.994	3.032			
Generatiepact	256.000	329.557	230.416	49.494	
Voorschoolse voorziening peuters via VAR	28.403	9.206	786		
Memorymuseum	150.000				
Overboeking deel budget naar 2018 ivm brug Helmkruiddlaan	110.000				
doorschuiven budgetten invoering omgevingswet	50.000	100.000	75.000	25.000	23.000
inzet boekwinst Vitens voor cofinancieringsfonds N35	2.500.000				
Inzet meeropbrengst parkeergarage voor centrum promotor (S)	6.000	6.000	6.000		
Inzet jaarrekeningresultaat 2017 voor energieregisseur		125.123			
inzet burap 2018		90.000			
Totaal verminderingen	3.800.807	912.668	440.952	154.494	73.000

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving
2018	62.500	Werkbudget NPSH
2018	138.910	Cofinancieringsbudget
2018	31.848	Sportzorgcomplex

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	J.J. Beintema	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

De reserve heeft twee doelen:

1. Verbeteren financieringspositie: Vanaf 2011 worden middelen toegevoegd om de financieringspositie te verbeteren;
2. Financieringsfunctie: Compensatie van het weggefallen dividend van verkochte aandelen.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	3.394.805	1.651.928	2.177.767	2.616.767	3.256.767	3.966.767
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	637.012	625.839	519.000	700.000	750.000	800.000
Verminderingen	2.379.889	100.000	80.000	60.000	40.000	20.000
Stand 31 december	1.651.928	2.177.767	2.616.767	3.256.767	3.966.767	4.746.767

Omvang

Minimum omvang: € 2.500.000,--

Dit was het eerder vastgestelde minimale bedrag dat in de financieringsreserve aanwezig moest zijn. Gezien de primaire doelstelling van het verbeteren van de financieringspositie laten we dit bedrag intact, met dien verstande dat in 2018 en 2019 een (in)groeienscenario nodig is. (extra) Maatregelen zijn hiervoor niet nodig.

Maximum omvang: niet van toepassing

Er is geen maximum omvang aangezien de reserve moet groeien om de financieringspositie te verbeteren (doel 2).

Toelichting / onderbouwing

1. Vanaf 2011 wordt minimaal 50% van eventuele positieve saldi van jaarrekeningen in deze reserve gestort. Vanaf 2015 wordt elk jaar € 50.000,-- cumulatief in deze reserve gestort om de financieringspositie te verbeteren. Een deel van het positieve saldo van de septembercirculaire 2016 (€ 100.000,--) wordt structureel gestort, daarnaast is met de begroting 2017 besloten om een bedrag van € 100.000,-- olopend tot een bedrag van € 300.000,-- structureel vanaf 2020 te storten in de financieringsreserve. Dit als compensatie voor het wegvallen van de rentetoevoeging aan de reserves.
2. Deze functie wordt in de komende jaren afgebouwd van € 100.000,-- storting in 2018 tot € 0,-- in 2023. Dit om meer tegemoet te komen aan het primaire doel van deze reserve.

Financieringsreserve

Algemene reserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	3.394.805	1.651.928	2.177.767	2.616.767	3.256.767	3.966.767
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	637.012	625.839	519.000	700.000	750.000	800.000
Verminderingen	2.379.889	100.000	80.000	60.000	40.000	20.000
Stand 31 december	1.651.928	2.177.767	2.616.767	3.256.767	3.966.767	4.746.767

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Verbetering financieringspositie	200.000	250.000	300.000	350.000	400.000
Storting financieringspositie	40.000	169.000	300.000	300.000	300.000
Sept.circ. 2016 aanvulling (16INT09043)	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Bestemming jaarrekening 2017	285.839				
Totaal vermeerderingen	625.839	519.000	700.000	750.000	800.000
Verminderingen					
Vast bedrag naar exploitatie	100.000	80.000	60.000	40.000	20.000
Totaal verminderingen	100.000	80.000	60.000	40.000	20.000

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	J.J. Beintema	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

De reserve wordt gebruikt om de verschillen tussen begrote en werkelijke uitgaven op te vangen. De bufferreserve grondexploitatie dient, zoals de naam al zegt, als financiële buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers van de grondexploitatie in het bijzonder. De bufferreserve is opgebouwd uit twee onderdelen.

Het eerste onderdeel is ter dekking van de risico's van grondzaken. De risico's van rentestijging, vertraging in de afzet en bovenmatige inflatie worden in dit onderdeel afgedekt.

Het tweede onderdeel betreft het winstegalisedeel voor zowel grondexploitaties als boekwinsten en – verliezen op vastgoedverkoop.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	4.860.000	4.124.484	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	389.252	337.185	-	-	-	-
Verminderingen	1.124.768	80.850	-	-	-	-
Stand 31 december	4.124.484	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819

Omvang**Minimum omvang: niet van toepassing**

- Op basis van de herziening van grondexploitaties volgens de gehanteerde rekenmethodiek wordt berekend hoe groot de bufferreserve voor dit onderdeel moet zijn. Er is geen minimum of maximum omvang aan te geven. De omvang zou, volgens de laatste herziening minimaal € 3,9 miljoen moeten bedragen per 1-7-2018.
- Daarnaast wordt de bufferreserve gebruikt als winstegalisereserve. Het saldo van dit onderdeel van de reserve zal minimaal € 250.000,- en maximaal € 1 miljoen moeten bedragen. Dit om benodigde fluctuaties op te kunnen vangen.

Maximum omvang: niet van toepassing**Toelichting / onderbouwing**

Voeding van de reserve gebeurt door het toevoegen van winsten op grondexploitaties en boekwinsten op verkoop van onroerende zaken.

Bufferreserve grondexploitatie

Algemene reserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	4.860.000	4.124.484	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	389.252	337.185	-	-	-	-
Verminderingen	1.124.768	80.850	-	-	-	-
Stand 31 december	4.124.484	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819	4.380.819

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Opbrengst grondverkoop hoek constantijn/Parallelweg	60.500				
Vervroegde winstneming 2018	276.685				
Totaal vermeerderingen	337.185	-	-	-	-
Vminderingen					
Bijdrage Bufferreserve gemeentelijke kosten Lochter III	80.850				
Totaal verminderingen	80.850	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	J.J. Beintema	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

Het rekeningsaldo van het jaar wordt aan deze reserve toegevoegd/onttrokken. Bij de behandeling van de jaarrekening geeft de raad aan hoe het saldo wordt bestemd.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	916.381	571.679	-	-	-	-
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	571.679	-	-	-	-	-
Verminderingen	916.381	571.679	-	-	-	-
Stand 31 december	571.679	-	-	-	-	-

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Toelichting / onderbouwing

De reserve is in 2013 ingesteld om een betere presentatie te geven van het rekeningresultaat. Het is een administratieve reserve aangezien bij de behandeling van de jaarrekening de raad een bestemming geeft aan het rekeningsaldo en de stand van de reserve dan weer nihil is.

Rekeningsaldo te bestemmen

Rekeningsaldo

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	916.381	571.679	-	-	-	-
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	571.679	-	-	-	-	-
Verminderingen	916.381	571.679	-	-	-	-
Stand 31 december	571.679	-	-	-	-	-

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Bestemming rekeningsaldo 2017					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen					
Bestemming rekeningsaldo 2017		571.679			
tekorten meerjarenschijven begroting 2019					
Totaal verminderingen	571.679	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
2. Jeugd en Wmo	J.J. Beintema	Teamhoofd Maatschappelijke ontwikkeling

Doel

Deze reserve is gevormd uit de ontvangen gelden uit de liquidatie van de Stichting Salomonsonhuis. De gelden werden ter beschikking gesteld onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de middelen moeten worden aangewend voor projecten in het kader van de Zorg.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: € 170.000,--

Er wordt niets meer gestort in deze reserve.

Toelichting / onderbouwing

De reserve is gevormd uit externe middelen, waarbij destijds duidelijke doelstellingen zijn geformuleerd. In voorgaande jaren is een deel van de middelen besteed aan het Zorgloket, maar dat is inmiddels opgegaan in de frontoffice Welzijn en daarmee een geïntegreerd onderdeel van de gemeentelijke dienstverlening. Dat biedt de mogelijkheid om de resterende middelen in te zetten op andere projecten zoals de zorgvloer in het Ravijn – zwem sport zorg – op het moment dat daar een invulling voor is.

Reserve Salomonsonhuis / zorgpunt

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883	163.883

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen					
Aanwending verbouwing zorgvloer Ravijn??					
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
1. Werk, economie, recreatie en inkomen	G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd Werk en Zorg

Doel

Egalisatie van de schommelingen van de uitgaven voor bijzondere bijstand.
Het saldo per 1-1-2018 is specifiek bestemd voor uitgaven voor het Kindpakket.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	122.484	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: € 300.000,--

Dit bedrag is gebaseerd op 10% overschrijding van het jaarlijks beschikbare budget, gedurende 5 jaar. Het jaarlijkse budget is circa € 600.000,--.

Toelichting / onderbouwing

Bijzondere bijstand wordt verstrekt aan hen die op grond van individuele omstandigheden niet in staat zijn noodzakelijke bestaanskosten uit eigen middelen te voldoen. Daarnaast biedt het algemene inkomensondersteunende tegemoetkomingen en worden, op projectmatige basis, activiteiten ontwikkeld t.b.v. personen met een minimuminkomen. Op basis van de WWB heeft de gemeente de plicht om beleid te ontwikkelen m.b.t. bijzondere bijstand. Bij de inhoudelijke vormgeving van het beleid heeft de gemeente een zekere beleidsvrijheid. De bijzondere bijstand is een open-einde regeling die sterk door externe ontwikkelingen wordt beïnvloed.

Door de groeiende uitgaven op het gebied van bijzondere bijstand is de stand van de reserve fors gedaald. Eind 2016 was de stand van de reserve nihil. In 2017 is door het Rijk budget beschikbaar gesteld voor het Kindpakket, het restant van dit budget is eind 2017 gestort in deze reserve en is gereserveerd voor uitgaves specifiek bedoeld voor het Kindpakket. Naar verwachting zal dit budget eind 2018 nihil zijn.

Reserve bijzondere bijstand

Bestemmingsreserve mingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand 1 januari	-	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	122.484	-	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484	122.484

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Vermeerderingen						
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen						
Egalisatie						
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving
2018	122.484 Kindpakket

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
1. Werk, economie, recreatie en inkomen	G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd Werk en Zorg

Doel

Egalisatiereserve voor de WWB, IOAW, IOAZ en BBZ.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	-	-	-	-	-
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderings	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	-	-	-	-	-	-

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: € 600.000,--

Dit bedrag is gebaseerd 10% van het jaarbudget (circa € 6,0 miljoen).

Toelichting / onderbouwing

Met ingang van 2004 trad de Wet Werk en Bijstand (WWB) in werking en wordt de bijstandsverlening voor 100% gefinancierd uit het inkomensdeel Wet Werk en Bijstand. Sindsdien liggen de financiële risico's volledig bij de gemeente. De IOAW, IOAZ en de BBZ voor starters vallen hier sinds 2010 ook onder. Deze reserve valt buiten de werking van het sociaal domein.

Reserve Wet Werk en Bijstand

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	-	-	-	-	-
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	-	-	-	-	-	-

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen					
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	D.R.J. op den Dries	Teamhoofd Openbare werken

Doel

De reserve is bedoeld voor het behoud van ingezette aanpassingen, voor extra verbeteringen of gerichte projecten in het openbaar groen en om gelden die worden ontvangen ter compensatie te kunnen reserveren zodat ze later gericht en geoormerkt kunnen worden ingezet.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Er is geen maximum omvang aangezien de ontvangen gelden ingezet dienen te worden voor groenrenovaties en niet vrij kunnen vallen ten gunste van de algemene middelen.

Toelichting / onderbouwing

De reserve kan onder andere voor de onderstaande onderdelen worden aangewend:

- Renovaties, inclusief herstel schades bij bomen en groenvoorzieningen;
- Projecten in het kader van de uitvoering van het groenbeleidsplan;
- Herplanten en/of verplanten van bomen als gevolg van verleende kapvergunningen.

Het uitgangspunt hierbij is dat meerjarig de inkomsten en uitgaven in evenwicht zijn.

Reserve groenrenovaties

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051	94.051

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen					
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
3. Onderwijs, cultuur en sport	D.R.J. op den Dries J.J. Beintema	Teamhoofd Maatschappelijke Ontwikkeling Teamhoofd sport

Doel

De reserve is ingesteld om op een goede manier te kunnen inspelen op ontwikkelingen met betrekking tot wijk-, buurt- en sportaccommodaties.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	141.166	164.445	194.783	244.783	294.783	344.783
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Verminderingen	26.721	19.662	-	-	-	-
Stand 31 december	164.445	194.783	244.783	294.783	344.783	394.783

Omvang

Minimum omvang: € 100.000,--

Dit is het maximum van de subsidie die aanvragers op grond van de regeling 1/3-regeling wijk- en buurtaccommodaties kunnen ontvangen in het lopende begrotingsjaar.

Maximum omvang: € 200.000,--

Dit is het maximum van de subsidie die aanvragers op grond van de regeling 1/3-regeling wijk- en buurtaccommodaties kunnen ontvangen in het lopende begrotingsjaar en het volgende begrotingsjaar. Indien de reserve hoger is dan de maximum omvang, vervalt het meerdere ten gunste van de algemene middelen.

Toelichting / onderbouwing

Wij kenden tot 2013 twee verschillende 1/3-regelingen, één voor wijk- en buurtwerk en één voor sportaccommodaties. Inmiddels zijn deze twee regelingen geïntegreerd in een integraal accommodatiebeleid.

Reserve 1/3-regeling accommodatiebeleid

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	141.166	164.445	194.783	244.783	294.783	344.783
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Verminderingen	26.721	19.662	-	-	-	-
Stand 31 december	164.445	194.783	244.783	294.783	344.783	394.783

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Jaarlijkse storting	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal vermeerderingen	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Verminderingen					
Subsidie Hondensportvereniging	19.662				
Stichting Ruitersport Nijverdal-Hellendoorn					
Totaal verminderingen	19.662	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving
2018	48.303	Subsidie Sportorant
2018	10.000	Stichting Ruitersport Nijverdal-Hellendoorn
2018	38.000	MCHN

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
3. Onderwijs, cultuur en sport	J.H. van den Dolder	Teamhoofd Maatschappelijke Ontwikkeling

Doel

Om middelen vrij te maken voor de beeldende kunst wordt 1% van het eventuele overschot op de jaarrekening beschikbaar gesteld voor de beeldende kunst.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	15.122	24.286	30.003	30.003	30.003	30.003
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	9.164	5.717	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	24.286	30.003	30.003	30.003	30.003	30.003

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: € 100.000,--

Indien de reserve hoger is dan de maximum omvang, vervalt het meerdere ten gunste van de algemene middelen.

Toelichting / onderbouwing

Reserve kunst

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	15.122	24.286	30.003	30.003	30.003	30.003
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	9.164	5.717	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	24.286	30.003	30.003	30.003	30.003	30.003

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
1% jaarrekeningsaldo	5.717				
Storting ivm rekeningsaldo 2017					
Totaal vermeerderingen	5.717	-	-	-	-
Verminderingen					
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	D.R.J. op den Dries G.J. Overmeen-Bakhuis J.J. Beintema	Teamhoofd Ruimtelijke Ontwikkeling

Doel

Het saldo van de kosten/ontvangsten van het gemeentelijke rood-voor-roodbeleid wordt in deze reserve gestort of aan deze reserve onttrokken.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	63.149	67.949	63.949	63.949	63.949	63.949
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	4.800	4.000	-	-	-	-
Verminderingsen	-	8.000	-	-	-	-
Stand 31 december	67.949	63.949	63.949	63.949	63.949	63.949

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Er is geen maximum omvang aangezien de ontvangen gelden ingezet dienen te worden voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit en niet vrij kunnen vallen ten gunste van de algemene middelen.

Toelichting / onderbouwing

Deze reserve is ingesteld naar aanleiding van het beleid voor vrijkomende bebouwing in het buitengebied, meer specifiek "Rood voor Rood". Onder bepaalde voorwaarden mogen opstallen in het buitengebied worden gesloopt, waarna op deze of een andere locatie woningbouw mag plaatsvinden. Doordat de bestemming van de grond wijzigt van een agrarische naar een woonbestemming, zal deze grond in waarde stijgen. De initiatiefnemer is verplicht deze waardeverhoging in te zetten voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, in eerste instantie op het eigen erf of op de plaats van het compensatiekavel. Indien de initiatiefnemer niet de gehele bijdrage aan ruimtelijke kwaliteit op eigen erf kan realiseren, wordt het niet besteedde deel van het bedrag gestort in de reserve Rood-voor-Rood. De middelen die deze geormerkte bestemmingsreserve bevat worden ingezet voor het versterken van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijke gebied, zoals sloop van landschap ontsierende vrijkomende gebouwen en herstel van groene- en of cultuurhistorische (veelal ook recreatief aantrekkelijke) objecten in de landschappelijk waardevolle zones van het landelijke gebied. Dit kunnen behalve gemeentelijke projecten ook initiatieven van burgers en ondernemers zijn.

Reserve rood-voor-rood

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	63.149	67.949	63.949	63.949	63.949	63.949
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	4.800	4.000	-	-	-	-
Verminderingen	-	8.000	-	-	-	-
Stand 31 december	67.949	63.949	63.949	63.949	63.949	63.949

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Bijdrage KGO Molenweg 16-18 Haarle	4.000				
Totaal vermeerderingen	4.000	-	-	-	-
Verminderingen					
Project leegstand een kans	8.000				
Totaal verminderingen	8.000	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	D.R.J. op den Dries J.J. Beintema	Teamhoofd Ruimtelijke Ontwikkeling

Doel

Beheer van (PMJP) middelen die vanuit de provincie beschikbaar zijn gesteld voor de bevordering van de reconstructie van het landelijke gebied.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	161.102	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	85.000	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Er is geen maximum omvang aangezien de ontvangen gelden ingezet dienen te worden voor de projecten en doelen waarvoor deze zijn ingebracht (ten gunste van het landelijke gebied) en niet vrij kunnen vallen ten gunste van de algemene middelen.

Toelichting / onderbouwing

Vanuit de provincie werden (PMJP) middelen beschikbaar gesteld voor de bevordering van de reconstructie van het landelijke gebied. Ook de gemeente Hellendoorn heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Inmiddels zijn tijdens de pMJP-periode tot eind 2013, de stimuleringsmogelijkheden voorzover die een planologische component bevatten zoveel mogelijk opgenomen in de bestemmingsplannen omdat het de bedoeling is het proces van doorlopende (duurzame) veranderingen in het landelijke gebied ook van onder op gaande te houden. De volgende factoren hebben geleid tot het instellen en instandhouden van deze reserve:

- De projecten voor de reconstructie / plattelandsvernieuwing / Reggeherstelwerken, en ook die inmiddels het gevolg zijn van de doorwerking van de beheerplannen Natura 2000 hebben vaak lange doorlooptijden. Omdat in de loop van elk jaar diverse projecten met langere doorlooptijd worden geïnitieerd, maar er aan het eind van het jaar nog harde verplichtingen zijn aangegaan voor deze projecten, zouden deze middelen vervallen en daarmee ook de teloorgang veroorzaken van de projecten;
- Diverse externe partijen leveren (deel)bijdragen aan de veelal integrale projecten als ook de gemeente Hellendoorn hierin slagvaardig participeert. In sommige gevallen worden deze bedragen vooruit ontvangen;
- De middelen die beschikbaar zijn hebben regelmatig een multipliereffect. Dit betekent dat een gering bedrag dat de gemeente beschikbaar stelt hogere bijdragen of inspanningen van derden kan genereren voor projecten en gebiedsprocessen in het landelijke gebied. Hierbij moet gedacht worden aan bijdragen van andere overheden, bedrijven en organisaties;
- de gemeente heeft een verantwoordingsplicht omtrent de besteding van deze gelden.

Reserve reconstructie plattelandsvernieuwing

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	161.102	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	85.000	-	-	-	-	-
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102	246.102

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen					
aankopen gronden bos Duivecate	-				
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving
2018	- 50.000	Veegplangronden
2018	- 30.000	R&T rond fietspaden
2018	- 5.000	Werkzaamheden Gagelmansveentje
2018	- 8.000	Opstakelvrijmaken werken - Vechtstromen
2018	- 10.000	Overijssels landschap (B&JOLA)

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	A.H. Raven	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

De reserve is ingesteld om gelijkmatig een buffer op te bouwen voor toekomstige wachtgeldverplichtingen van de huidige wethouders die na de gemeenteraadsverkiezingen niet terugkeren of tussentijds aftreden, zodat wij in het verkiezingsjaar niet met hoge wachtgeldverplichtingen ineens worden geconfronteerd.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	217.576	317.576	417.576	417.576	517.576	617.576
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	100.000	100.000	-	100.000	100.000	100.000
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	317.576	417.576	417.576	517.576	617.576	717.576

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: € 500.000,--

Dit is voldoende om de wachtgeldverplichtingen voor 2 wethouders volledig op te kunnen vangen.

Toelichting / onderbouwing

Indien het maximum van de reserve wordt bereikt, zal het meerdere worden gestort in de vrij aanwendbare reserve en is in dat kader beschikbaar als incidenteel dekkingsmiddel.

Reserve wachtgelden huidige wethouders

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	217.576	317.576	417.576	417.576	517.576	617.576
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	100.000	100.000	-	100.000	100.000	100.000
Verminderingen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	317.576	417.576	417.576	517.576	617.576	717.576

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Toekomstige wachtgeldverplichtingen	100.000	-	100.000	100.000	100.000
Totaal vermeerderingen	100.000	-	100.000	100.000	100.000
Verminderingen					
Overboeken naar voorziening wachtgeld 710					
Kosten outplacement oud wethouders					
Totaal verminderingen	-	-	-	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
2. Jeugd en wmo	J.H. van den Dolder	Teamhoofd Maatschappelijke ontwikkeling
1. Werk, recreatie, economie en inkomen	J.J. Beintema G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd Werk en zorg

Doel

De reserve is ingesteld om de diverse meerjarige fluctuaties binnen het sociaal domein te kunnen egaliseren, maar ook om eventuele herverdeel-effecten na 2018 op te kunnen vangen.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	5.859.753	4.729.259	2.709.043	300.043	-	-
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	362.224	74.140	-	-	-	-
Verminderingen	1.492.718	2.094.356	2.409.000	300.043	-	-
Stand 31 december	4.729.259	2.709.043	300.043	-	-	-

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Toelichting / onderbouwing

Vanaf 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van de nieuwe Wmo, de Jeugd- en Participatiewet. Hiervoor ontvangen wij middelen vanuit het gemeentefonds. De reserve is bedoeld om meerjarige fluctuaties in de budgetten én de uitgaven van de drie decentralisaties te kunnen opvangen. Naar verwachting zal de reserve eind 2020 nihil zijn, voorgesteld wordt deze reserve op dat moment op te heffen.

Reserve sociaal domein

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	5.859.753	4.729.259	2.709.043	363.953	-	-
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	362.224	74.140	-	-	-	-
Verminderingen	1.492.718	2.094.356	2.345.090	363.953	-	-
Stand 31 december	4.729.259	2.709.043	363.953	-	-	-

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Uitvoering sociaal domein 'nieuw'	74.140				
Totaal vermeerderingen	74.140	-	-	-	-
Verminderingen					
Uitvoering sociaal domein 'nieuw'	2.094.356	2.345.090	363.953		
Totaal verminderingen	2.094.356	2.345.090	363.953	-	-

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	D.R.J. op den Dries	Teamhoofd Vergunningen, Toezicht en Duurzaamheid

Doel

De reserve is in 2016 ingesteld en heeft tot doel om diverse maatregelen op het gebied van gemeentelijke energiebesparing mogelijk te maken. Er is bedrag gestort ter voorfinanciering en het heeft de vorm van een zogenaamd revolverend fonds. De voorfinanciering wordt binnen 5 jaar weer teruggestort in de VAR. De besparing die wordt gerealiseerd met de maatregelen wordt in de reserve gestort. Op deze manier heeft deze reserve een revolverend karakter.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	55.009	80.359	95.835	105.008	115.698	127.902
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	25.350	84.507	85.907	85.907	85.907	85.907
Verminderingen	-	69.031	76.733	75.218	73.702	72.187
Stand 31 december	80.359	95.835	105.008	115.698	127.902	141.622

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Elke 4 jaar wordt de omvang van de reserve bekeken.

Toelichting / onderbouwing

In aanmerking komende energiematregelen die betrekking hebben op de interne gemeentelijke beleidsvelden:

- Gemeentelijke gebouwen en installaties
- Riolering
- Tractie
- Openbare verlichting
- Opwekking van duurzame energie

Energiemaatregelen die een terugverdientijd hebben van maximaal 10 jaar worden uitgevoerd als er voldoende financiële middelen in de reserve zitten. Bij een terugverdientijd van meer dan 10 jaar wordt een afweging gemaakt tussen de te realiseren energiebesparing en de benodigde financiële middelen. Prioritering vindt plaats op basis van terugverdientijd.

Reserve Duurzame energiemaatregelen

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	55.009	80.359	95.835	105.008	115.698	127.902
Rentetoevoeging	-	-	-	-	-	-
Overige vermeerderingen	25.350	84.507	85.907	85.907	85.907	85.907
Verminderingen	-	69.031	76.733	75.218	73.702	72.187
Stand 31 december	80.359	95.835	105.008	115.698	127.902	141.622

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Besparing op energie	84.507	84.507	84.507	84.507	84.507
Nog te realiseren besparing op energie		1.400	1.400	1.400	1.400
Totaal vermeerderingen	84.507	85.907	85.907	85.907	85.907
Verminderingen					
Investeringen (kapitaallasten)	25.278	20.715	20.153	19.590	14.027
Op niveau brengen vlg. Energiefonds	13.753	56.018	55.065	54.112	58.160
Terug storten in vrij aanwendbare reserve	30.000				
Totaal verminderingen	69.031	76.733	75.218	73.702	72.187

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
4. Mobiliteit en bereikbaarheid	J.J. Beintema	Teamhoofd Ruimtelijke Ontwikkeling

Doel
Het financieel afdekken van een aantal projecten rondom de N35 en mogelijke extra bijdragen genereren.

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	-	2.561.200	2.621.392	2.680.576	2.738.752
Rentetoevoeging			-	-	-	-
Overige vermeerderingen		2.561.200	60.192	59.184	58.176	62.168
Verminderingen		-	-	-	-	2.800.000
Stand 31 december	-	2.561.200	2.621.392	2.680.576	2.738.752	920

Omvang
Minimum omvang: niet van toepassing
Maximum omvang: € 4,0 miljoen Het totale krediet van € 4,0 miljoen is voor investering in de Kruispunten Haarle voor maximaal € 2,0 miljoen en de half verdiepte aanleg van de Baron van Sternbachlaan voor maximaal € 2,0 miljoen.

Toelichting / onderbouwing
<p>In 2018 is de reserve Co-financieringsfonds N35 ingesteld om de gemeentelijke co-financiering te kunnen dekken van de projecten 'kruispunten Haarle (N35)' en de verdiepte aanleg van de Baron van Sternbachlaan bij de N35 en mogelijk meer externe financiering te realiseren.</p> <p>De reserve is gevoed uit de opbrengst van de verkoop van de aandelen Vitens van netto € 2,5 miljoen, de vrijval van de kapitaallasten van het restantkrediet van het project Noordzuidverbinding en de vrijval van de kapitaallasten van de investering voor de garantstelling bij de N35. In totaal wordt op deze wijze een reserve gevormd van € 2,8 miljoen. In combinatie met de beschikbare investeringskredieten kan op deze wijze € 4,0 miljoen gefinancierd worden. Zie ook het raadsvoorstel 18INT00116.</p>

Reserve Co-financieringsfonds N35

Bestemmingsreserve

Stand van de reserve	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	-	2.561.200	2.621.392	2.680.576	2.738.752
Rentetoevoeging			-	-	-	-
Overige vermeerderingen		2.561.200	60.192	59.184	58.176	62.168
Verminderingen		-	-	-	-	2.800.000
Stand 31 december	-	2.561.200	2.621.392	2.680.576	2.738.752	920

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting boekwinst Vitens	2.500.000				
vrijval kapitaallasten 900,000 minder investering NZV	61.200	60.192	59.184	58.176	62.168
Totaal vermeerderingen	2.561.200	60.192	59.184	58.176	62.168
Verminderingen					
Garantstelling kruising Haarle N35					1.100.000
garantstelling N35 BvS verdiepte aanleg					1.700.000
Totaal verminderingen	-	-	-	-	2.800.000

Claims op de reserve (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Bijlage C.

Overzicht per voorziening

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd ruimtelijke ontwikkeling

Doel

Van de Provincie ontvangen we bedragen uit het investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV) welke worden gestort in de voorziening.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	179.486	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	158.477	-	-	-	-	-
Stand 31 december	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

De ontvangen middelen kunnen worden aangewend voor projecten binnen de gemeente die te maken hebben met stedelijke vernieuwing. Onttrekkingen kunnen alleen plaats vinden voor projecten die voldoen aan de door de Provincie vastgestelde richtlijnen. De omvang van de voorziening wordt bepaald door het ontvangen bedrag van de provincie en de aanwending daarvan.

Voorziening ISV

Voorziening van derden verkregen middelen

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	179.486	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	158.477	-	-	-	-	-
Stand 31 december	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009	21.009

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie vrijval voorziening bodemsanering Centrumplan Daarlerveen					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen Zeven grond Stevo Gevellisotatie woningen NZ verbinding Bodemsanering Geluidsisotatie Nijverdal-west CLAIM					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving
nbn	11.145 Diverse bodemonderzoeken ivm eventuele saneringen

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd Ruimtelijke ontwikkeling

Doel

Het treffen van de financiële dekking voor geraamde tekorten op grondexploitaties.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.381.587	2.703.080	3.014.326	3.173.501	3.244.150	3.295.168
Vermeerderingen	1.321.493	311.246	159.175	70.649	51.018	52.102
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	2.703.080	3.014.326	3.173.501	3.244.150	3.295.168	3.347.270

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Indexatie

De berekening is op basis van contante waarde. Daarom vindt er jaarlijks indexatie plaats.

Toelichting / onderbouwing

Twee maal per jaar worden de grondexploitaties herzien. De herziening bij de bestuursrapportage 2018 heeft geleid tot het treffen van onderstaande voorziening per in exploitatie genomen gronden per ultimo 2018:

IEGG:

- Hellendoorn Noord fase 1 € 1.204.000,--
- Kruidenwijk Zuid fase 1 € 1.021.000,--
- Lochter III € 782.000,--
- Haarle € 7.000,--
- Totaal € 3.014.000,--

Voorziening toekomstige verliezen grondexploitatie

Geactiveerde voorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.381.587	2.703.080	3.014.326	3.173.501	3.244.150	3.295.168
Vermeerderingen	1.321.493	311.246	159.175	70.649	51.018	52.102
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	2.703.080	3.014.326	3.173.501	3.244.150	3.295.168	3.347.270

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Toevoeging voorziening ivm indexatie	58.396	159.175	70.649	51.018	52.102
Rente > 2% VTVG LIII-gemeentelijke kosten	172.000				
herziening grex burap 2018	80.850				
Totaal vermeerderingen	311.246	159.175	70.649	51.018	52.102
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
			-		
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
4. Mobiliteit en bereikbaarheid	D.R.J. op den Dries	Teamhoofd ruimtelijke ontwikkeling

Doel

Op basis van de 'Parkeerbijdrage-regeling Gemeente Hellendoorn' worden bedragen ontvangen van bedrijven in verband met de aanleg van parkeerplaatsen op gemeentegrond. Deze gelden worden gestort in de voorziening parkeerbeleid.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	18.282	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782
Vermeerderingen	4.500	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

Op grond van de genoemde regeling verplicht de gemeente zich om zorg te dragen voor de aanleg van een overeengekomen aantal parkeerplaatsen of voor andere voorzieningen die er toe bijdragen dat het gebruik van de parkeerplaatsen wordt verbeterd. Een en ander binnen een straal van 1000 meter van het betreffende pand en binnen een termijn van 10 jaar na datum van de bouwvergunning. Mocht blijken dat een parkeerplaats of -plaatsen moet(en) worden aangelegd, dan wordt de voorziening aangesproken. Zo niet, dan wordt het bedrag met rente terug gestort.

De omvang van de voorziening wordt bepaald door de stortingen die er zijn vanuit de 'Parkeerbijdrage-regeling Gemeente Hellendoorn'.

Voorziening parkeerbeleid

Voorziening van derden verkregen middelen

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	18.282	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782
Vermeerderingen	4.500	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782	22.782

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
bijdrage ivm ontwikkeling locatie Hendrik Wormser					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Huur container					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Oninbaar deel bijdrage					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
3. Onderwijs, cultuur en sport	D.R.J. op den Dries	Teamhoofd sport

Doel

De voorziening is ingesteld nadat in 2002 de was- en kleedruimten zijn geprivatiseerd en heeft tot doel vanaf 2018 de verenigingen in staat te stellen deze ruimten nog één keer te kunnen renoveren c.q. vervangende nieuwbouw te plegen.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	800.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderings t.g.v. exploitatie	160.000	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Omvang wordt elk jaar bepaald op grond van de verplichting aan de voetbalverenigingen en de actuele bouwindex.

Maximum omvang: niet van toepassing

Omvang wordt elk jaar bepaald op grond van de verplichting aan de voetbalverenigingen en de actuele bouwindex.

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

De omvang van de voorziening is berekend op basis van de verplichting die de gemeente heeft naar de diverse voetbalverenigingen (eindwaarde). In 2017 heeft een herijking plaatsgevonden naar aanleiding van (opnieuw) een verzoek om vervroegde uitbetaling.

Voorziening privatisering was- en kleedruimten

Overige voorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	800.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	160.000	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000	640.000

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie Vrijval i.v.m. indexatie					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	A.H. Raven	Teamhoofd financiën en control

Doel

De gemeente is verplicht om voor de wethouders een pensioenvoorziening te treffen. De voorziening APPA (Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers) is gevormd voor de wethouders die rechten kunnen ontlenen aan de Wet APPA.

Stand van de voorziening	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	2.925.296	3.126.816	3.099.117	3.107.467	3.115.817	3.124.167
Vermeerderingen	268.484	75.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Verminderings t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendingen	66.964	102.699	116.650	116.650	116.650	116.650
Stand 31 december	3.126.816	3.099.117	3.107.467	3.115.817	3.124.167	3.132.517

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Indexatie

Deze voorziening wordt geïndexeerd. De indexatie is afhankelijk van de rekenrente.

Toelichting / onderbouwing

De omvang van de voorziening wordt berekend op basis van berekeningen door RAET.

Voorziening APPA

Voorziening personeel

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.549.114	1.487.939	1.612.939	1.737.939	1.862.939	1.987.939
Vermeerderingen	-	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie	61.175	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	1.487.939	1.612.939	1.737.939	1.862.939	1.987.939	2.112.939

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Reguliere stortingen	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Storting n.a.v. actuariële waardeberekening					
Totaal vermeerderingen	125.000	125.000	125.000	125.000	125.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Vrijval voorziening					
Correctie vrijval voorziening					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Pensioenen voormalige wethouders					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	A.H. Raven	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de toekomstige wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders die na de gemeenteraadsverkiezingen niet zijn teruggekeerd of tussentijds zijn afgetreden.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	60.353	-	-	-	-	-
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	16.296	-	-	-	-	-
Aanwendungen	44.057	-	-	-	-	-
Stand 31 december	-	-	-	-	-	-

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

De omvang van de voorziening is berekend op basis van de maximale wachtgeldverplichting, waarbij geen rekening gehouden is met eventueel te verrekenen inkomsten.

Voorziening wachtgelden oud-wethouders

Voorziening personeel

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	60.353	-	-	-	-	-
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	16.296	-	-	-	-	-
Aanwendungen	44.057	-	-	-	-	-
Stand 31 december	-	-	-	-	-	-

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting in voorziening					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Wachtgelden 2014-2017 tekort					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	A.H. Raven	Teamhoofd Financiën en control

Doel

De voorziening is ingesteld om te kunnen voldoen aan de toekomstige wachtgeldverplichtingen van voormalig personeel.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	-	-	-	-	-
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	-	-	-	-	-	-

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

De omvang van de voorziening is berekend op basis van de maximale wachtgeldverplichting, waarbij rekening is gehouden met inflatie. Er is geen rekening gehouden met eventueel te verrekenen inkomsten. De voorziening is bedoeld voor eventuele nieuwe wachtgelden.

Voorziening wachtgelden voormalig personeel

Voorziening personeel

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	-	-	-	-	-
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	-	-	-	-	-	-

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting voormalig personeel					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Vrijval aangezien verplichting is vervallen					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Wachtgeld voormalig personeel	-	-	-	-	-
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. Bestuur, veiligheid en dienstverlening	A.H. Raven	Teamhoofd Financiën en Control

Doel
Voorziening treffen voor vorderingen die mogelijk geheel of gedeeltelijk niet inbaar zijn.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	147.747	143.986	198.986	198.986	198.986	198.986
Vermeerderingen	44.269	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie	2.530	-	-	-	-	-
Aanwendungen	45.501	-	55.000	55.000	55.000	55.000
Stand 31 december	143.986	198.986	198.986	198.986	198.986	198.986

Omvang	
Minimum omvang: niet van toepassing	Maximum omvang: niet van toepassing
	De omvang wordt jaarlijks vastgesteld.

Indexatie
Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing
Het betreft zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke vorderingen. Voor vorderingen op grond van de WWB en BBZ zijn aparte voorzieningen ingesteld.
De omvang wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een lijst met openstaande vorderingen per 31 december van dat jaar.

Voorziening dubieuze debiteuren algemeen

Geactiveerde voorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	147.747	143.986	198.986	198.986	198.986	198.986
Vermeerderingen	44.269	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie	2.530	-	-	-	-	-
Aanwendungen	45.501	-	55.000	55.000	55.000	55.000
Stand 31 december	143.986	198.986	198.986	198.986	198.986	198.986

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting voorziening	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal vermeerderingen	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Oninbare nota's					
Oninbare leges					
Oninbare belastingen					
Stelpost		55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal aanwendungen	-	55.000	55.000	55.000	55.000

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
1. Werk, economie, recreatie en inkomen	G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd Werk en zorg

Doel

Voorziening treffen voor vorderingen op grond van de WWB die mogelijk geheel of gedeeltelijk niet inbaar zijn.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	621.603	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526
Vermeerderingen	144.371	-	-	-	-	-
Verminderings t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	4.448	-	-	-	-	-
Stand 31 december	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

De omvang wordt jaarlijks vastgesteld.

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

Het betreft vorderingen in het kader van de WWB. Hieronder vallen ook vorderingen inzake IOAW en IOAZ.

De omvang wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een lijst met openstaande vorderingen per 31 december van dat jaar.

Voorziening dubieuze debiteuren WWB

Geactiveerde voorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	621.603	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526
Vermeerderingen	144.371	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	4.448	-	-	-	-	-
Stand 31 december	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526	761.526

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Aframen deel voorziening					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)	
Jaar	Bedrag Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
5. Woon- en leefomgeving	J.J. Beintema	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

De voorziening is ingesteld voor het opvangen van fluctuaties in de kosten van afvalinzameling en-verwerking en om daarmee de ontwikkeling van de afvalstoffenheffing te egaliseren.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.405.829	884.026	659.626	710.043	699.916	695.268
Vermeerderingen	-	-	50.417	-	-	69.504
Verminderingen t.g.v. exploitatie	521.803	224.400	-	10.127	4.648	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	884.026	659.626	710.043	699.916	695.268	764.772

Omvang

Minimum omvang: € 330.000,--

Dit bedrag is gebaseerd 10% van de opbrengst van de afvalstoffenheffing (circa € 3,3 miljoen).

Maximum omvang: € 1.100.000,--

Dit bedrag is gebaseerd op 1/3 deel van de opbrengst van de afvalstoffenheffing (circa € 3,3 miljoen).

Indexatie

Jaarlijks wordt de voorziening doorgerekend op basis van reële cijfers en daarop wordt de voorziening aangepast.

Toelichting / onderbouwing

De jaarlijkse kosten van afvalinzameling en -verwerking fluctueren dermate per jaar, dat geen rechtstreekse kostendekking uit de afvalstoffenheffing kan worden verwacht. De heffing die de burger zou moeten betalen zou geen gestage lijn volgen, maar erg fluctueren. De voorziening is gevormd uit de ontvangen afvalstoffenheffing en dient in principe ter egalisatie. Zolang de hoogte van de reserve meer bedraagt dan € 330.000,-- is het meerdere beschikbaar voor matiging van noodzakelijke tariefstijgingen. Daarbij wordt een meerjarige koers gevolgd.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

Voorziening van derden verkregen middelen

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	1.405.829	884.026	659.626	710.043	699.916	695.268
Vermeerderingen	-	-	50.417	-	-	69.504
Verminderingen t.g.v. exploitatie	521.803	224.400	-	10.127	4.648	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	884.026	659.626	710.043	699.916	695.268	764.772

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Egalisatie afvalstoffenheffing	-	50.417			69.504
Totaal vermeerderingen	-	50.417	-	-	69.504
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Egalisatie afvalstoffenheffing	224.400		10.127	4.648	
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	224.400	-	10.127	4.648	-
Aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
4. Mobiliteit en bereikbaarheid	J.J. Beintema	Teamhoofd Financiën en Control

Doel

Het doel van de voorziening is het opvangen van fluctuaties in de berekening van de rioolheffing.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	630.707	447.454	495.636	585.403	696.960	844.566
Vermeerderingen	-	55.000	89.767	111.557	147.606	235.413
Verminderingen t.g.v. exploitatie	183.253	6.818	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	447.454	495.636	585.403	696.960	844.566	1.079.979

Omvang

Minimum omvang: € 420.000,--

Dit bedrag is gebaseerd 10% van de opbrengst van de rioolheffing (circa € 4,2 miljoen).

Maximum omvang: € 1.100.000,--

Dit bedrag is gebaseerd 25% van de opbrengst van de rioolheffing (circa € 4,2 miljoen). Voor de omvang is aansluiting gezocht bij het VGRP (Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan).

Indexatie

Jaarlijks wordt de voorziening doorgerekend op basis van reële cijfers en daarop wordt de voorziening aangepast.

Toelichting / onderbouwing

De voorziening is gevormd uit de ontvangen rioolheffing en dient in principe ter egalisatie. De jaarlijkse kosten van het beheer en onderhoud van rioleringen fluctueren dermate per jaar, dat geen rechtstreekse kostendekking uit rioolheffingen kan worden verwacht. De rioolheffing die de burger moeten betalen zou geen gestage lijn volgen, maar erg fluctueren. Zolang de hoogte van de voorziening meer bedraagt dan € 420.000,-- en er ruimte is binnen het VGRP, is het meerdere beschikbaar voor matiging van noodzakelijke tariefstijgingen. Daarbij wordt een meerjarige koers gevolgd.

Het huidige (Verbreed) Gemeentelijk Rioleringsplan loopt van 2016 tot en met 2021. Daarin wordt aangegeven welke inspanningen wij plegen op het gebied van het verzamelen en afvoeren van afval- en regenwater, maar ook het langer vasthouden van regenwater (tegengaan verdroging) en de zorg voor het grond- en oppervlaktewater.

Voorziening egalisatie rioolheffing

Voorziening van derden verkregen middelen

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	630.707	447.454	495.636	585.403	696.960	844.566
Vermeerderingen	-	55.000	89.767	111.557	147.606	235.413
Verminderingen t.g.v. exploitatie	183.253	6.818	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	447.454	495.636	585.403	696.960	844.566	1.079.979

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Egalisatie rioolheffing		34.767	56.557	92.606	180.413
Opbrengst rioolheffingen cf 18INT00144	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal vermeerderingen	55.000	89.767	111.557	147.606	235.413
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Egalisatie rioolheffing	6.818				
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	6.818	-	-	-	-
Aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving
------	--------	--------------

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
1. Werk, economie, recreatie en inkomen	G.J. Overmeen-Bakhuis	Teamhoofd Werk en zorg

Doel
Voorziening treffen voor vorderingen die mogelijk geheel of gedeeltelijk niet inbaar zijn.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	124.617	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	18.546	-	-	-	-	-
Aanwendingen	46.986	-	-	-	-	-
Stand 31 december	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085

Omvang
Minimum omvang: niet van toepassing
Maximum omvang: niet van toepassing De omvang wordt jaarlijks vastgesteld.

Indexatie
Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing
Het betreft vorderingen in het kader van de BBZ. De omvang wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een lijst met openstaande vorderingen per 31 december van dat jaar.

Voorziening dubieuze debiteuren BBZ

Geactiveerde voorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	124.617	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085
Vermeerderingen	-	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	18.546	-	-	-	-	-
Aanwendungen	46.986	-	-	-	-	-
Stand 31 december	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085	59.085

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
mut. Nav beoordeling dubieusheid kapitaalverstrekking					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Afboeking BBZ lening Smeenk					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
4. Mobiliteit en bereikbaarheid	D.R.J. op den Dries	Teamhoofd Openbare werken

Doel

De voorziening is bedoeld om het onderhoud openbare verlichting te bekostigen.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	88.000	-	-	-	-
Vermeerderingen	115.000	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	88.000	-	-	-	-
Aanwendingen	27.000	-	-	-	-	-
Stand 31 december	88.000	-	-	-	-	-

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing
De omvang wordt jaarlijks vastgesteld.

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

Deze voorziening wordt opgeheven. Gezien aard en omvang van de uitgaven, past dit beter in investeringsbudgetten.

Voorziening onderhoud openbare verlichting

Onderhoudsvoorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	88.000	-	-	-	-
Vermeerderingen	115.000	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	88.000	-	-	-	-
Aanwendungen	27.000	-	-	-	-	-
Stand 31 december	88.000	-	-	-	-	-

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	88.000				
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	88.000	-	-	-	-
Aanwendungen					
aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
4. Mobiliteit en bereikbaarheid	D.R.J. op den Dries	Teamhoofd Openbare werken

Doel

De voorziening is bedoeld om het onderhoud wegen te bekostigen.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	24.500	365.128	495.128	611.128	727.128	843.128
Vermeerderingen	1.220.442	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendingen	879.814	1.000.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000
Stand 31 december	365.128	495.128	611.128	727.128	843.128	959.128

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

De omvang wordt jaarlijks vastgesteld.

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

De omvang van de voorziening en de jaarlijkse storting van € 1,1 miljoen is berekend op basis van het onderhoudsplan voor het langjarig (cyclisch) wegenonderhoud. Dit onderhoudsplan is voor de komende 40 jaar opgesteld en doorgerekend en wordt jaarlijks geactualiseerd.

Voorziening onderhoud wegen

Onderhoudsvoorziening

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	24.500	365.128	495.128	611.128	727.128	843.128
Vermeerderingen	1.220.442	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	879.814	1.000.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000
Stand 31 december	365.128	495.128	611.128	727.128	843.128	959.128

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Storting bestaand budget	730.000	730.000	730.000	730.000	730.000
Storting 'nieuw beleid'	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000
Totaal vermeerderingen	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000
Verminderingen t.g.v. exploitatie					
Totaal verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
diverse aanvendingen	1.000.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000
Totaal aanvendingen	1.000.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000	1.014.000

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)		
Jaar	Bedrag	Omschrijving

Programma	Portefeuillehouder	Budgethouder
6. bestuur, veiligheid en dienstverlening	A.H. Raven	Teamhoofd Financiën en control

Doel

De voorziening is bedoeld de pensioenen van de reeds gepensioneerde wethouders te bekostigen.

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889
Vermeerderingen	2.259.889	-	-	-	-	-
Verminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889

Omvang

Minimum omvang: niet van toepassing

Maximum omvang: niet van toepassing

De omvang wordt jaarlijks vastgesteld.

Indexatie

Deze voorziening wordt niet geïndexeerd.

Toelichting / onderbouwing

In december 2015 heeft u besloten dat de pensioenbetalingen van reeds gepensioneerde wethouders niet meer uit de voorziening APPA bekostigd wordt, maar vanuit de lopende begroting. Door de accountant is bij de jaarrekening 2016 geconstateerd dat deze werkwijze niet voldoet aan de BBV vereisten. Bij de najaarsrapportage 2017 heeft u besloten de werkwijze voor de reeds gepensioneerde wethouders niet aan te passen. Met andere woorden, de pensioenen worden nog altijd betaald uit de lopende begroting, maar deze ingestelde voorziening is ook toereikend. De voorziening dient gehandhaafd te worden.

Voorziening Appa ingegane pensioenen

Voorziening personeel

Stand van de voorziening	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stand 1 januari	-	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889
Vermeerderingen	2.259.889	-	-	-	-	-
Verminderings t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-	-
Aanwendungen	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889	2.259.889

Toelichting geaccordeerde mutaties	2018	2019	2020	2021	2022
Vermeerderingen					
Totaal vermeerderingen	-	-	-	-	-
Vminderingen t.g.v. exploitatie					
Totaal vminderingen t.g.v. exploitatie	-	-	-	-	-
Aanwendungen					
Totaal aanwendungen	-	-	-	-	-

Claims op de voorziening (nog niet verwerkt in de stand)

Jaar	Bedrag	Omschrijving